

המועצה הדתית רעננה

הרבנות הראשית המועצה הדתית

רחוב קלאוזנר 18

רעננה

טלפון:

09-7431356

לרשימת תכשירים
רפואיים כשרים לפסח
תשפ"ה

לרשימת עסקים
כשרים לפסח ברעננה
תשפ"ה

מדריך פסח

תשפ"ה

ברכת חג תושבי העיר

אחי ורעי תושבי רעננה היקרים,

השנה יחול ערב פסח בשבת. עפ"י לוח השנה זהו אירוע נדיר יחסית, והפעם הבאה שיתרחש יהיה בע"ה בעוד 20 שנה, בשנת תת"ה!

נדירותו של האירוע הביאה לכך שבשלהי ימי הבית השני, כאשר בני בתירה שמשו בנשיאות נתעלמה מהם ההלכה האם שחיטת קרבן הפסח הנעשית בד"כ בערב הפסח דוחה את השבת. במסכת פסחים מסופר שלהלל הזקן, שעלה באותו זמן מבבל, היתה מסורת משמעה ואבטליון ששחיטת הפסח דוחה את השבת, ובעקבות זאת וויתרו בני בתירה על נשיאותם ומינו את הלל לנשיא.

רבים שואלים, כיצד זה נתעלמה ההלכה מבני בתירה, הלא בפסח הראשון שעשו ישראל שנה לאחר צאתם ממצרים, חל ערב פסח בשבת, ולמרות זאת קרבן הפסח נשחט כרגיל: עפ"י מסורת חז"ל, חנוכה המושך במדבר היתה ביום ראשון בשבוע, א' ניסן, וא"כ באותה שנה חל י"ד בניסן, ערב פסח, בשבת, והקב"ה ציווה לעשות את קרבן הפסח במועדו.

בעל הבני יששכר מבאר זאת על דרך הרמז: השבת הינה זכר למעשה בראשית. היא מזכירה את חוקי הטבע אותם הטביע הקב"ה בעולם במשך ששת ימי הבריאה. פסח, לעומת זאת, נועד להזכיר את עשרת המכות וציאת מצרים בהם שינה הקב"ה את חוקי הטבע. כאשר הפסח דוחה את השבת הרי הדבר רומז לכך שעולם הנס מתגבר ומשנה את חוקי הטבע.

בני בתירה סברו שיתכן שרק בתקופה בה מתרחשים ניסים גלויים, כמו ביציאת מצרים, ידחה הפסח את השבת, אך כאשר עומדים בשלהי ימי בית שני, כשאין נבואה ואין ניסים גלויים והנהגת ה' כולה בדרך הטבע, אולי אין מקום לכך שפסח המסמל את עולם הניסים הגלויים ידחה את השבת. בא הלל הזקן ולימד שגם בתקופה של הסתר פנים הפסח דוחה את השבת. משמעות הדבר היא שגם כאשר אין ניסים גלויים, גובר תהליך גאולת ישראל על חוקי הטבע. השגחתו של הקב"ה על עם ישראל שרירה וקיימת, ובתוך חוקי הטבע ובאמצעותם הוא מוליך את ישראל לקראת גאולתם.

זו כבר כשנה וחצי שאנו חווים הסתר פנים. אך בתוך הסתר הפנים ובתוך עולם הטבע יכולנו לראות גם את השגחת הקב"ה והנגות עליו מן האיומים הנשקפים עלינו מכל עבר.

נתפלל לקב"ה שנמשך לראות את השגחתו עלינו. שבחג החירות הבעל"ט יזכו כל אחינו החטופים לצאת לחירות ויזכה עם ישראל כולו לגאולה השלמה. בניסן נגאלו ובניסן עתידים להגאל.

הרב שלמה אישון

רב מזרח העיר, הממונה על מערך הכשרות והנישואין

"כנגד ארבעה בנים דיברה תורה: אחד חכם, אחד רשע, אחד תם ואחד שאינו יודע לשאול"

כמו בארבעת המינים של סוכות, ארבעת הבנים מסמלים את כל חלקי עם ישראל ואת היותם חלק שווה במשפחה. כמו בסוכות שלא ניתן לצאת ידי חובת נטילת לולב אם הערבה אינה חלק מהאחדות של ארבעת המינים כך גם בפסח, איננו יוצאים ידי חובת ליל הסדר, חובת זבח פסח, ללא כל ארבעת הבנים, כולל הרשע. כי אילו הוא היה "שם" לא היה נגאל. אבל אם הוא לא נמצא פה, אתנו היום, אנחנו לא יכולים להיגאל.

לכל אחד מארבעת הבנים המופיעים בהגדה אפיון משלו. יש המפרשים שבכלל מדובר בכל אחד מאתנו שיש בו מקצת מכל אחד מהבנים. החכם אינו בהכרח צדיק והרשע בוודאי שאינו טיפש. הם מסמלים כוחות שקיימים בכל אחד מאתנו. אחרים מפרשים כי למעשה מדובר בשלבים שונים בחייו של אדם. במהלך החיים יש שאנו מתנהגים כחכם, לעיתים כתם או שאינו יודע לשאול ולפעמים אפילו כרשע...

מה המסר אותו מעבירים לנו חז"ל בסיפור ארבעת הבנים, מהי חובתנו?

לחכם אנו מצויים לספר ביציאת מצרים. להוריד אותו ממגדל השן בו הוא מתבצר ולחבר אותו עם רגש, עם היסטוריה, עם סיפור של עם. לרשע "הקקה את שיניו" – את שיניו החדות בשאלות ציניות צריך לרכך, למתן. לחנך שהתורה אינה הדרך אלא לימוד מעמיק. לתם, להתחיל בקל ובפשוט ומתוך זה לגבוע, לגדול. ואת זה שאינו יודע לשאול, יש לחנך וללמד שצריך חובות עליו לשאול וללמוד.

קל לנו להתחבר לחכם, הרבה יותר מאתגר חינוכית ואמונית להתחבר לרשע, לתם ולזה שאינו יודע לשאול. כשהתורה מצווה אותנו על "והגדת לבנך", היא דורשת מאיתנו למצוא את הדרך המתאימה לחנך, ללמד ולהגיע לליבם של כל אחד ואחד מהבנים בבחינת "חנך לנער/נערה על פי דרכו ועל פי דרכה". לעולם אינך פטור מהניסיון ומהחובה, בכל תנאי, בכל זמן ומול כל אחד מהבנים, להמשיך ולחנך.

התחלת הכנת חוברת זו שבידיכם נעשית עוד לפני פורים, כשאנחנו עדיין בתוך מלחמת "חרבות ברזל", מלחמה ארוכה וקשה שמועיה לכל בית ובית – אם בלחמיה, אם בתמיכה, חזית או עורף, קשר ישיר או עקיף. כולנו שותפים לחינוך "והגדת" ללא יוצא מן הכלל.

ועדיין לא הוחזרו אלינו כל החטופים - חיים והרוגים. אנו מתפללים שעד ערב החג יצאו כולם לחירות, שכל חללינו יובאו לקבר ישראל ונוכל כולנו לעסוק בתהליכי השיקום וההחלמה.

נזכור כי כוחו של עם ישראל לאורך כל הדורות תלוי באחדות ארבעת בניו. כאיש אחד בלב אחד.

בברכת חג שמח,
אריה פרידמן

יו"ר המועצה הדתית

תוכן ענינים

2	ברכות חג
4	דרשות שבת הגדול
5	ברכת האילנות
6	מכירת חמץ וקמחא דפסחא
7	תעודת כשרות לפסח
8	הגעת כלים
9	נקיון הבית מחמץ
10	רשימת מוצרים עם חשש חמץ
14	הכשרת המטבח לפסח
19	טבילת כלים
20	זמנים פסח תשפ"ה
21	ביעור חמץ
22	ערב פסח שחל בשבת
25	מהלכות ליל הסדר
26	ברכות למאכלים בפסח
27	מהלכות יום טוב
29	מהלכות חול המועד
31	מהלכות ספירת העומר
34	יצירה לילדים - ביעור חמץ
36	רכישת מזון לאחר הפסח

ברכת האילנות

היוצא בימי ניסן ורואה אילנות פרי המלבלבים
ומוציאים פרחים מברך ברכת האילנות:

**"בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹא
חָסַר בְּעוֹלָמוֹ כָּלוּם, וּבָרָא בּוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת
וְאֵילָנוֹת טוֹבוֹת לְהַנּוֹת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם"**

המועצה הדתית רעננה
מזמינה בעלי גינות עם עצי
פרי לבוא למשרדינו, לקבל
את כרזת **ברכת האילנות**,
ולתלות על הגדר החיצונית
לזיכוי הרבים.

הננו מתכבדים להודיע לציבור על

דרשות שבת הגדול

ע"י הרב שלמה אישון שליט"א
רב מזרח העיר
הממונה על מערך הכשרות והנישואין

אי"ה בשבת פרשת ויקרא
ז' ניסן תשפ"ה (5.4.25)
לאחר תפילת מנחה
בבית הכנסת משכן מיכאל,
רחוב אברבנאל 7 רעננה

תפילת מנחה בשעה 18:15

ליל שבת לאחר קבלת שבת - ביהכנ"ס אוהל ארי

שבת בבוקר לפני קריאת התורה
ביהכנ"ס מורשת אבות ולאחריו ביהכנ"ס הגדול

חג כשר ושמח

תעודת כשרות מיוחדת לפסח

לקראת חג הפסח הנפיקה הרבנות הראשית רעננה תעודת כשרות מיוחדת לפסח תשפ"ה

יש לבדוק על גוף התעודה "ללא חשש קטניות" או "לאוכלי קטניות"

- לימי הפסח אין להסתמך על תעודת הכשרות הרגילה כולל באטליזים, חנויות דגים, פיצוחים (לאוכלי קטניות)
- יש לבדוק בכל ימות השנה שתעודת הכשרות בעסקים הינה בתוקף.

הערות:

לנוהגים שלא לאכול קטניות בפסח יש לבדוק כל מוצר מזון, כולל מוצרי חלב, אם כשרותו היא לאוכלי קטניות בלבד.
שמן כותנה - יש שאינם משתמשים בו, מחשש קטניות.
תרופות - קופות החולים מפרסמות רשימות תרופות כשרות לפסח, הנזקק לתרופות או לתחליפי חלב שאינם רשומים ברשימות אלה יפנה בשאלה אל הרב.

אין להאכיל בעלי החיים מזון המכיל חמץ

מכירת חמץ

החל מיום ראשון א' ניסן תשפ"ה (30.3.25)

מכירת חמץ כדלקמן:

- הרב **שלמה אישון** שליט"א
- רב מזרח העיר, הממונה על מערך הכשרות והנישואין.
- רבני בתי הכנסת - **המורשים למכירת חמץ**
- בבית המועצה הדתית - **רח' קלאוזנר 18 רעננה**
- דרך האינטרנט - **באתר המועצה הדתית בכתובת: www.mdr.org.il**

מגבית קמחא דפסחא

שע"י המועצה הדתית רעננה

לקראת חג הפסח המועצה הדתית רעננה מקיימת מגבית מסורתית עבור "קמחא דפסחא" של קהילות רעננה המנוהלת ע"י היכל בנימין (קרן הגמ"ח). מטרת המגבית להושיט סיוע למשפחות נצרכות בעיר ולהביא לביתן את שמחת החג. המנהג המקודש מדורי דורות לתרום למגבית "קמחא דפסחא" הינו חלק בלתי נפרד בכל הקשור בהכנות לפסח.
אנו פונים לציבור הנכבד לתרום בעין יפה.

תרומות ניתן למסור:

באמצעות אתר המועצה הדתית

www.mdr.org.il

או במשרדי המועצה הדתית

רחוב קלאוזנר 18, רעננה

09-7431356

הגעת כלים

תתקיים אי"ה השנה בשיטת דרייב-אין ובשני מוקדים
(נא לא לצאת מהרכבים)

שימו לב לשינוי המועדים

חניון בית העלמין הישן | חניון הפלמ"ח
רחוב קלאוזנר 56 רעננה | רחוב הפלמ"ח 4 רעננה

יום שני	ט' ניסן תשפ"ה	(7.4.25)	12:00-18:00
יום שלישי	י' ניסן תשפ"ה	(8.4.25)	10:00-18:00
יום רביעי	י"א ניסן תשפ"ה	(9.4.25)	10:00-18:00
יום חמישי	י"ב ניסן תשפ"ה	(10.4.25)	10:00-16:00

שימו לב:

1. הגעלה תיעשה רק לכלים שנעשה בהם ניקיון יסודי, כולל כתמי פיח וחלודה מבפנים ומבחוץ, וכן בקפלים ובידיות.
2. אין להשתמש בכלים המיועדים להגעה, בדברים חמים, 24 שעות לפני ההגעה.
3. כלים שיש בהם סדקים או חריצים לא ניתן להגיל.
4. התחלת השירות לפי השעות הנקובות, ולא ינתן שירות לפני כן.
5. במקרה של תקלות שאינן תלויות בנו, תצא הודעה נפרדת.

כלים שלא ניתנים להכשרה לפסח

כלים קרמיים ♦ כלי חרס ♦ נפה ♦ סיר אפיה ♦ תבנית אפיה ♦ סיר לחץ ♦ מקצפות ♦ חלקי המיקסר המשמשים להכנת עוגות ♦ בקבוק לתינוק ♦ מברשת שיניים ♦ טוסטר ♦ מחבת טפלון ♦ סכו"ם עם ידיות עץ או פלסטיק.

לתשומת לב!

המועצה הדתית אינה נושאת באחריות על אובדן או נזק, לכלים שנמסרו להגעה. לאחר חודש יתרמו כלים שנשארו או נשכחו.

ניקיון הבית מחמץ

- יש לנקות ולבדוק היטב בכל מקום בו קיים חשש שהכניסו חמץ לתוכו במשך השנה, כולל תיקים, כיסים וכדו'.
- אין חובה לנקות ספרים שמשמשים בהם כל השנה, משום שאין זה ודאי שיש בהם חמץ, ובכל מקרה מדובר בפירוורים קטנים הבטלים מעצמם, אולם אין לקרוא/להשתמש בספרים שלא נבדקו דף דף על השולחן שאוכלים עליו בימי הפסח.
- ברכונים וספרי ילדים קטנים יש להניח שהשתמשו בהם בעת הארוחה, וחזקה שמלוכלכים בחמץ, אם רוצים להשתמש בהם בפסח חובה לנקותם היטב דף דף. ללא נקיון חובה להצניעם לכל ימות הפסח ויכללם במכירת חמץ.
- ראוי להצניע ולכלול במכירת חמץ גם דברים שאינם אוכל ויש בהם חשש חמץ, כגון משחות, תוספי מזון, כדורים, סירופ, כדורי מציצה וכד'.

ביעור חמץ

- חמץ הוא אחד מחמשת מיני דגן, גרעין או קמח, שבא במגע עם מים במשך למעלה מ 18 דקות.
- ואלו הם חמשת מיני דגן: חיטה (ble, wheat), שעורה (orge, barley), כוסמין (spelt, epeautre) שיפון (seigie, rye), שיבולת שועל (avoine, oats).
- מדאורייתא חמץ בפסח אסור באכילה ובהנאה, והמשהה חמץ בפסח ברשותו עובר בשני לאוויים: בל יראה ובל ימצא.
- מצוות עשה מן התורה לבער את כל החמץ מרשותינו עד חצות היום של ערב פסח (י"ד ניסן) ומדברי חכמים יש לבער את החמץ על ידי שרפתו (בדווקא), עד תחילת שעה שישית של היום. שעה זמנית כפי שמפורסם בלוח. אם אינו יכול לבער את חמצו בשריפה, יבערנו מרשותו בכל דרך שיכול.
- קודם לשעה שישית חובה לבטל את החמץ ולהפקירו בנוסח הידוע כל חמירא וכו'.
- חובה זו חלה גם על מי שלא נמצא בביתו בשעה זו כגון היוצאים לנופש, או מתארחים מחוץ לביתם וכו'.
- אין להשליך חמץ לפח האשפה הנמצא בחצר או בחדר האשפה בבית המשותף. אולם, אם בטוחים שהאשפה תפונה על ידי העיריה קודם שעה שישית, ונזרק חמץ לפח אין לחשוש לכלום.

מכירת חמץ

כיום נהגו לעשות את רב העיר שליו למכור לגוי את החמץ שמסירות שונות החלטנו להשאירו ברשותינו. עיקרה של התקנה הייתה למקרה שיש הפסד מרובה אם יבער החמץ שברשותו.

תקנה זו מסתמכת על הכלל ההלכתי: "שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה". על ידי המכירה לגוי החמץ יצא מרשותנו ונכנס לרשותו של הגוי, אלא שלעת עתה הוא משאיר את רכושו ברשותנו.

מן הראוי בשעת החתימה על שטר ההרשאה לרב, לציין מיקום מדויק היכן מונחים כל המצרכים הכלולים במכירה שתבצע בשמו של כל חותם על כתב ההרשאה על ידי הרב, ואין להשתמש באותם מקומות כל הפסד.

נהגו שלא לכלול במכירה לנכרי חמץ גמור, למעט אם יש הפסד מרובה, וכל אחד יקבע לעצמו מה נחשב עבורו הפסד מרובה.

תערוכת חמץ, חשש חמץ, חמץ נוקשה, וכן מוצרים שאינם בחשש חמץ והשתמשנו בהם קודם הפסד, נוהגים לכלול במכירה גם שלא בהפסד מרובה.

הנוסעים לחו"ל לארצות שממזרח לארץ ישראל, יעשו מכירת חמץ במקום שהותם בחו"ל ולא בארץ, משום שזמן איסור חמץ במקומם קודם לזמן מכירת החמץ בארץ.

הנוסעים לחו"ל לארצות שממערב לארץ ישראל יכולים למכור את החמץ בארץ, ויתכוונו שלא לזכות חזרה בחמץ שנמכר לגוי עד תום החג במקומם.

רשימת מוצרים עם חשש חמץ

להלן רשימת מוצרים שהרכיבים שבהם עלולים להגיע ממקור שהוא חמץ או גדלו על מצע חמץ.

ההתפתחות הטכנולוגית בתעשיית המזון בשנים האחרונות הנה מרשימה ביותר, ומעמידה בפני נותני הכשרות ביחוד לפסח בעיות רבות, להלן מקצתן: לצורך המתקת מוצרים משתמשים כיום בתעשייה בסוכר המופק מעמילן חיטה, אנזימים הגדלים על מצע חמץ, ממיסים המופקים מחמץ או תערובת חמץ, חלבון שמגיע מחלבון חיטה, תחליפי שומן הבאים בעיקר משיבולת שועל, תמציות וחומרי טעם שחלק מהמרכיבים גדלו על מצע חמץ, או שיש בהם חומרים שהופקו מחמץ. אמולסיפייר (חומר מקשר) מיוצר גם מחמץ.

כיום מחייב החוק לרשום על המוצר אם הוא מכיל גלוטן (וכך נדע אם המוצר הוא וודאי חמץ).

כמעט ואין כיום מוצר מזון שאינו מכיל מספר רכיבים, ולכן יש להקפיד לקנות את כל המוצרים הכשרים לפסח רק עם חותמת כשר לפסח תשפ"ה. ושם הרב/רבנות נותני הכשר.

הרשימה דלהלן מורכבת ממוצרים שאחד המרכיבים שבהם יכול להיות חמץ או חשש חמץ.

אבקות למיניהן וסוגיהן.....חשש חמץ.

אבקות אפיה.....כמעט ואין חשש חמץ.

אורז.....למתירים קטניות בפסח יש לקנות עם כשרות לפסח.

(משרד הבריאות בארה"ב מחייב לערבב ויטמינים וכו' באורז ובמוצרים, בשאר ימות השנה נופי הכשרות בארה"ב מקפידים על כשרות החומרים הנ"ל).

בחומרים הנ"ל יש חשש חמץ)

אלכוהול.....בעיקר מחו"ל חשש חמץ. ראה ויסקי

אלכוהול לשימוש חיצוני בלבד.....אין חשש

בורגול.....חיטה שעברה הרטבה. חמץ גמור.

בטנים מצופים (קבוקים).....חמץ.

במבה.....עלול להכיל חומרים שמקורם מחמץ.

בשר צמחי.....עלול להכיל חומרים שמקורם מחמץ.

בשר מעובד נקניק נקניקות המבורגר קבב בשר מזרק.....עלול להיות חמץ גמור קפוא חשש חמץ לשמירת טעם וצבע.

גביעי גלידה.....חמץ.

גלוקוז.....יש מקטניות, ויש מחמץ.

גפילטע פיש.....עלול להיות חמץ גמור.

גריסים.....אם עברו הרטבה לפני אריזה, חמץ גמור. לאחסן עם שאר מוצרי חמץ.

גרנולה.....חמץ. יש אפשרות שהיה רק מקטניות.

גבינות.....כולל גבינות מעובדות, צהובות, וכו'. יתכן רכיבים שמקורם חמץ

גלידות.....יתכן רכיבים שמקורם חמץ.

דג מעושן/דגים קפואים.....ראה לעיל בשר מעובד-קפוא

דגני בוקר.....חמץ, יש מקטניות ללא כל תערובת.

דוחן.....קטניות.

ד'ריש.....בורגול דק, חמץ.

ודקה.....עלול להיות חמץ, בהכשר עדיף כל ימות השנה אנו חמץ.

ויטמינים.....יכולים להיות מופקים מחמץ. B2, C, D, מופקים בד"כ מחומרי חמץ

ויסקי.....ראה משלב תמ"ב ס"ק ד' ושע"ת שם ס"ק ג' המנהיג לכלול משקאות חריפים במכירת חמץ.

זעתר.....הטחון לאבקה.....חשש חמץ.....היות ומערבבים בו שומנים קלוי, שיתכן ונאפה עם חמץ.

חומץ טבעי/סנסטי.....יתכן רכיבים שמקורם מחמץ.

חומצת אמינו.....חשש חמץ.

חמוצים.....חשש חמץ. בתהליך ההחמצה יש רכיבים בחשש חמץ, (בתעשייה אין מושג החמצה טבעית)

חרדל (ממרח).....חשש חמץ. (גם קטניות)

חלבה.....קטניות. ללא סוכר חשש חמץ. בכל תהליך ייצור של חלבה רגילה עלול להיות חמץ.

חטיפים (כל הסוגים).....חשש חמץ/יש גם על בסיס קטניות.

חלב סויה בטעמים חשש חמץ. (לא טעמים כלל, קטניות).

חלב שיבולת שועל חמץ גמור.

חלבונים בד"כ קטניות, יש גם בחשש חמץ.

חמאת בוטנים יש בה תוספים, קטניות/חשש חמץ.

טונה (שימורים) חשש קטניות.

טפיוקה עמילן אין חשש.

טיפות לבליעה ראה תרופות.

ירקות מיובשים בתהליך הייבוש יש חשש חמץ (חשש קטניות)

כוסמת קטניות.

כמון קטניות.

לדר חשש חמץ.

ליקר (כל הסוגים) בין המרכיבים עלול להיות חמץ

מזון לתינוקות בין המרכיבים עלול להיות חמץ

מיונז (גם מופחת קלוריות) יתכן רכיבים שמקורם חמץ.

מלבין קפה תערובת חמץ.

ממרחים ממתקים, ממתקים, מסטיקים חשש חמץ, ויש גם על בסיס קטניות.

משפרי אפיה חשש חמץ.

משקאות קלים עלול להיות חשש חמץ, יש גם תערובת קטניות.

מתחלבים קטניות ויש חשש חמץ.

מעדני חלב חשש קטניות (עלול להיות חשש חמץ)

נבט חיטה הרבה מוצרים כולל קוסמטיים מכילים מהחומר חשש חמץ.

סודה לשתייה בד"כ אין חשש חמץ.

סוכר בד"כ אין חשש חמץ. (בתעשייה יש הרבה סוכר המופק מעמילן חיטה)

סוכר וניל יתכן מקור חמץ.

סוכר ענבים כיום מייצרים גם מעמילן חיטה חשש חמץ.

סולת יכול להיות חמץ.

סיבים תזונתיים חמץ, יש מופקים מקטניות.

סירופ (לא רפואי) חשש חמץ.

סלטים מוכנים (לא יוצא מן הכדל) יש בהם רכיבים שיתכן שמקורם חמץ.

סרדינים (שימורים) חשש קטניות.

עמילן יש ממקור חמץ.

פצוחים (קלויים) פירות יבשים תלוי בצורה והיכן נקלו

פריכיות אורז, פצפוצי אורז תלוי מאד בצורת הייצור, בכל מקרה זה קטניות.

פרחים מיובשים אלו העשויים מחמשת מני דגן יש לאחסן עם שאר מני חמץ לכלול במכירת חמץ.

ציקו חשש חמץ.

קוואקר חמץ.

קורנפלקס חשש חמץ, יש שמיוצר רק מקטניות.

קטשופ חשש קטניות.

קינואה קטניות.

קמח יכול להיות חמץ.

קצפת צמחית עלול להיות חשש חמץ.

רטיבים (כל הסוגים) יתכנו רכיבים שמקורם חמץ.

ריבות יתכנו רכיבים שמקורם חמץ.

ריצ' יתכנו רכיבים שמקורם חמץ.

שוקולד (כל הסוגים) חשש קטניות. גם ללא סוכר חייב הכשר לפסח.

שמן זית למאור עלול להיות מיוצר מזיתים שהיו בתעשיית השימורים. חשש חמץ

שמרים לחים אין בהם חמץ

תרכיזים עלול להכיל חמץ.

תבלינים ללא הכשר לפסח יש לכלול במכירת חמץ

תה (בעיקר בשקות) צריך הכשר לפסח מחשש חמץ. (כיום מכניסים גם חומרי טעם)

תחליף קפה חשש חמץ.

תחליפי חלב אם לתחחילה עם הכשר לפסח. אם אין יתיעץ עם רב.

תרופות – כל התרופות שיש בהם חשש חמץ יש לכלול במכירת חמץ – גם אם יודע שיצטרך להשתמש בהם בפסח. אם חייב לקנות בפסח תרופה שאינה מופיעה ברשימות, לתחחילה יקנה מני ולא יתכוון לזכות בחמץ שבה. תרופה שאינה נכללת ברשימת התרופות הכשרות לפסח יש לברר אצל הרופא המטפל האם קיים לה תחליף מתוך רשימת התרופות הכשרות. אם אין, יש לפנות לרב מוסמך. רבים מהאחרונים התירו לקחת תרופה שיש בה תערובת חמץ שנפסלה מאכילת אדם גם לחולה שאין בו סכנה ולא חששו לאחשביה. כדורי מציצה סירופ ממותק יקחו לפי הרשימות. כל סוגי המשחות הרפואיות המיועדות לשימוש חיצוני ולא למתן דרך הפה, וכן כל סוגי טיפות עניים, אזניים, משאפים, תרסיסים, כל סוגי הזריקות, פתילות, תכשירי חוקן, חומרי חיטוי לעור, תכשירי אינהלציה, מותרים לשימוש בפסח. החייבים לקחת ויטמינים כתרופה, לתחחילה יקחו לפי הרשימות, אם לא ניתן יש להתייעץ עם רב מוסמך, הלקוחים ויטמינים כתוסף מזון לא יקחו בשבוע של פסח.

תוספי תזונה יתכן רכיבים שמקורם חמץ

מי פה מן הראוי להשתמש עם כשרות לפסח וכן לכל השנה.

משחת שניים מן הראוי להשתמש עם כשרות לפסח וכן לכל השנה.

חומרי כביסה / ניקוי כלים, אקונומיקה, סבון, שמפו ומוצרי קוסמטיקה – אינם זקוקים

לאישור כשרות. מן הראוי לא לנגוע במוצרי מזון בפסח כל עוד יש ממשות של קרם ידיים

על היד.

שפתונים צריכים הכשר לפסח.

הכשרת המטבח לפסח

לתשומת לב!

כל הוראות ההכשרה שניתנות בחוברת זו הן בתנאי שניתן לבצען לפי הוראות יצרן. יש לבדוק זאת לפני ההכשרה. יש לנתק את המכשירים מהחשמל או מהגז לפני הניקוי.

כיריים

1. **ניקיון יסודי** - במקום יציאת המים מהכירור שופכים חומר ניקוי חריף עם מים חמים.
2. שופכים על משטח הכירור ודפנותיו מים חמים, מיד עם רתיחתם.
3. **כירור מחרסינה** - מניחים בו כיסוי.
4. **כירור נירוסטה** - מן הדין די בעירוי מים רותחים מכלי ראשון על משטח הכירור ודפנותיו. נוהגים גם להניח בתוכו כיסוי.
5. **מסננת של הכירורים** - ליבון קל ע"י העברה בלהבות הגז.

כיריים אינדוקציה

- כיסוי המשטח על ידי כיסוי סיליקון מיוחד העמיד לחום ומותאם לכיריים אינדוקציה.
- אם לא מוצאים את הכיסוי המתאים, יש לנהוג באופן הבא:
1. **ניקיון יסודי**
 2. **המתנת 24 שעות** ללא שימוש חמץ.
 3. **עירוי מים רותחים** על המשטח.

כיריים של גז

1. **ניקיון יסודי** - שופכים על משטח הכיריים מים חמים, מיד עם רתיחתם. מניחים על המשטח נייר כסף, או כל כיסוי אחר.
2. **החצובות** - מניחים פח עליהם. כשאין מניחים פח עליהם, הכשרתם נעשית על ידי ליבון קל, מכניסים אותן לתוך להבות הגז עד שהחום יגיע לעוצמה שנייר או קש מסוגל להישרף במגע בו.
3. **המבערים** - יש להדליק את הלהבות למשך חמש דקות.

כיריים חשמליות

1. **ניקיון יסודי**.
2. **משטח האמייל** - שופכים עליו מים חמים מיד עם רתיחתם.
3. מפעילים את הכיריים בדרגת חום מקסימאלית, למשך כ- 20 דק'.
4. **מקום הנחת הסירים** - מכסים בנייר כסף.

כיריים קרמיות (הלוג)

1. **ניקיון יסודי**. של משטח הכיריים (להשתמש בחומרי ניקוי לפי הוראות יצרן).
2. אחר הניקיון להשביט את הכיריים למשך 24 שעות.
3. לאחר 24 שעות למלא כלי כשר לפסח במים עד שפתו העליונה ולכסותו. להניח על המבער. (חשוב!!! עד כל מבער יש להניח כלי כ"ל).
4. לאחר הנחת הסירים, להפעיל הכיריים בחום מקסימאלי שיביאו את המים שבסירים למצב רתיחה.
5. המים שגולשים מהסירים משמשים להכשרת המשטח.
6. לאחר שהמים גלשו, מכבים את הכיריים ונותנים להם להצטנן.
7. לנגב היטב את המשטח.
8. להניח נייר אלומיניום על המשטח.

מיחם חשמלי

אם מניחים על המכסה חמץ כגון חלה או פיתה:

1. **ניקיון יסודי**. יש להסיר את האבן המצטברת בו.
2. ממלאים בו מים עד לשפתו ומרתיחים את המים באופן שיגלוש לאחר רתיחתם.
3. כשהמים רותחים פותחים את ברז המיחם.
4. את המכסה יש להגעיל במים רותחים.

אם לא מניחים על המכסה חמץ:

1. **ניקיון יסודי**.
2. ממלאים מים במיחם, מרתיחים ושופכים.

מיקסר

1. **ניקיון יסודי**. יש לפרק כל חלק הניתן לפירוק. רצוי לכסות את המיקסר.
2. **החלקים המיועדים להכנת עוגות** אין להכשיר.
3. **המיכל של הבלנדר, הסכינים, המסחטה** - הגעלה.
4. **המסחנה** - ליבון קל, ע"י העברת בלהבות הגז עד שהחום יגיע לעוצמה שנייר או קש מסוגל להישרף במגע בו.

* רצוי לא להכשיר מיקסר לפסח, אלא אם אין ברירה.

בר מים

אם עירו ממנו מים רותחים ישירות על מאכל חמץ מן הראוי להגעילו ולהחליף את כלי הפלסטיק, ויש המחמירים להגעילו גם אם עירו ממנו מים רותחים ישירות על כלי חמץ.

מדיח כלים

ניקיון יסודי. במיוחד במקום ניקוז המים וב"אמבטיה".

מפעילים את המדיח עם חמרי ניקוי.

רשתות מפלסטיק - הגעלה

• הערה: רשתות שיש בהן חריצים אינן ניתנות להכשרה.

מיקרוגל

1. ניקיון יסודי

2. הצלחת המסתובבת - הגעלה

3. מרתיחים כוס מים עם חומר ניקוי בכלי כשר לפסח

עד שהאדים ממלאים את חלל המיקרוגל. לאחר

שהדפנות מתקררות מייבשים אותן.

4. את המאכלים מחממים בכלי סגור נוסף. (כשר לפסח)

*יש מקפידים שאינם סומכים על הכשרה של מיקרוגל לפסח.

מנגל חשמלי

1. ניקיון יסודי

2. הפעלת המנגל למשך כ- 30 דקות

3. הרשת - ליבון חמור, ניתן לעשות זאת בגז הביתי עד

להתזת ניצוצות ממנה.

מקרר /מקפיא

1. ניקיון יסודי.

2. מכסים את המדפים והמגירות בנייר כסף, או כל כיסוי אחר.

פלטה לשבת

1. ניקיון יסודי.

2. מפעילים את הפלטה למשך כ- 30 דקות.

3. מכסים את הפלטה בנייר כסף, או בכל כיסוי אחר.

שיש - משטח עבודה

1. ניקיון יסודי.

2. שופכים על השיש מים חמים, מיד עם רתיחתם.

3. מכסים את השיש בנייר כסף, או כל כיסוי אחר.

משטח עבודה מכל חומר אחר (אבן קיסר וכד')

אם יש חשש לגביו שאינו עמיד בפני שפיכת מים חמים עליו הכשרתו כדלקמן:

1. ניקיון יסודי

2. מכסים המשטח בכיסוי עבה.

תנור אפיה

1. ניקיון יסודי

2. לאחר הניקיון אין להשתמש בו במשך 24 שעות.

3. הפעלת התנור לחום מקסימאלי למשך 30 דקות.

4. שיפודים ליבון חמור, ניתן לעשות זאת בגז הביתי עד להתזת

ניצוצות מהם.

5. תבניות לא ניתן להכשיר.

*יש מקפידים שאינם סומכים על הכשרת תנור לפסח.

הכשרת כלי זכוכית, דורלקס, פיירקס, קורל

לשיטת הספרדים - די בניקיון יסודי של הכלים.

לשיטת האשכנזים - לא ניתן להכשיר כלים שבמשך השנה

השתמשו בהם במאכלים חמים. ניתן להכשיר רק כלים שבמשך

השנה השתמשו בהם במאכלים קרים בלבד, הכשרתם נעשית

כך:

1. ניקיון יסודי.

2. השריית הכלים, בתוך קערה עם מים צוננים למשך 3 יממות.

3. כל יממה (24 שעות) מחליפים את המים שבקערה.

4. בשבת אסור להחליף את המים.

הכשרת כלי שיש שחור

כלים המצופים שיש שחור ניתנים להכשרה ע"י הגעלה.

מכונות ביתיות להכנת קפה

יש לנקות היטב את כל חלקי המכונה, להמתין 24 שעות ללא שימוש, להפעיל את המכונה ולהוציא כוס אחת של מים חמים.

במכונות שאין אפשרות להוציא מים ללא קפסולה - אפשר

לרוקן קפסולה ולהניחה, או לחלופין להניח קפסולה כשרה

לפסח. במיכל החלב או המקציף יש למלא מים עם מעט סבון

כלים (או חומר פוגם אחר), להפעיל את המכונה ולהוציא כוס

אחת של מים חמים.

אם השתמשו בחלב שיבולת שועל יש להגעיל את כל החלקים.

הערה: ההוראות הללו מתייחסות למכונות קפה ביתיות בלבד!

מקוואות לטבילת כלים חדשים

הרצל 3 מאחורי המקווה (מול בית הכנסת "לכו נרננה")	פתוח עד השעה 23:00
פרץ 53 קריית שרת, בצד המקווה	פתוח עד השעה 17:00
רבוצקי 74 מאחורי המקווה	פתוח עד השעה 17:00
אלפסי רח' אלחריזי 12	פתוח עד השעה 17:00

לתשומת לב!

כלים שנעשו על ידי מי שאינו יהודי, והעשויים ממתכת או מזכוכית חייבים בטבילה בברכה במקווה טהרה, לפני השימוש בהם.

לפני הטבילה מברכים (בברכה אחת יכול לכלול את כל הכלים שמטביל):

**"ברוך אתה ד' א-ל-ינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על טבילת כלים"**

- כלי עץ, חרס, פלסטיק - אין צורך להטביל.
- כלי פורצלן ואמאיל - טובלים ללא ברכה.
- כלים קרמיים - טובלים ללא ברכה.
- כלים המצופים שיש שחור עשויים מברזל ולכן טעונים טבילה בברכה.
- תבניות אלומיניום חד פעמיות תוצרת חו"ל - אם עושים בהם שימוש רב פעמי טעונים טבילה בלא ברכה.
- לפני הטבילה יש להסיר מהכלים כל המדבקות שעליהם.
- יש להקפיד להכניס את הכלי כולו בבת אחת למים.
- ילדים למטה מגיל מצוות אינם רשאים להטביל.
- אסור לטבול כלים בשבת.
- יש להיזהר שלא להשתמש בכלים חשמליים שנטבלו עד שיתייבשו היטב.

חמץ של עובד זר

עובד זר שאינו יהודי רשאי לקנות מכספו חמץ ולאכול בפסח גם בביתו של היהודי ובלבד שיאכל את החמץ בחדרו בלבד (או"ח ת"מ ב - א), וטוב לכתחילה שהגוי לא יכניס כלל חמץ לביתו של היהודי מחשש תקלה.

כשרות כלים לפסח ולכל השנה

- מפות ניילון, ניילון נצמד - לא צריך הכשר לפסח.
- כלי טפולן, אמיל, כלים קרמיים, כלי פלסטיק, תבניות סליקון - אינם צריכים הגעלה לפני השימוש במשך ימות השנה.*
- כלי אלומיניום, נירוסטה - רצוי להגעיל לפני השימוש במשך ימות השנה (מחשש שימוש בשומנים מן החי בייצור).*
- תבניות אלומיניום חד פעמיות ורדידי אלומיניום - רצוי לקנות כל השנה עם אישור כשרות. אין הכרח בכשרות מיוחדת לפסח.
- כלי קרטון (צלחות, כוסות ותבניות), נייר אפיה - טעונים אישור כשרות לפסח ומן הראוי גם לכל השנה.
- מוצרי נייר: (נייר סופג, מפות, מפיות, נייר ציפוי, גביעי נייר) - אין צורך באישור כשרות.
- כפפות לטקס חד פעמיות בלא אבקה - אין צורך באישור כשרות לפסח.
- כפפות רב פעמיות - לשטוף את החלק הפנימי.
- קיסמי שיניים מבריקים מעץ טעונים אישור כשרות לפסח וכל השנה. חוט דנטלי ללא טעם - אין חשש. עם טעם צריך כשרות לפסח.

*כלי מתכות וזכוכית תוצרת חו"ל טעונים טבילה.

ביעור חמץ פסח תשפ"ה

להלן מיקום החביות לביעור חמץ ברחבי העיר.

יום שישי, י"ג ניסן תשפ"ה (11.4.25) בשעות 09:00-11:25

- רחוב שברץ / עקיבא בכניסה לבית ספר דקל
- חניון סוף יערה
- רחוב אהרון קצין - ליד בית הכנסת היכל בנימין
- רחוב בן גוריון - ליד גינת אורי גורדון
- גן עליה בחניה
- רחוב הפלמ"ח בחניון
- רחוב היובל בכניסה לחניון היובל (המשביר לשעבר)
- קריית שרת רחוב האחוזה
- רסקו רחוב דב הוז - גינה ציבורית
- רחוב ויצמן פינת יאיר שטרן - חניון הברכה
- רחוב ויצמן פינת הנשיאים - חניון כורכר (בורלא)

הציבור מתבקש לזרוק לפח את שקיות הניילון ולא להשליכן למכולות האש. יש להקפיד על בטיחות באש.

גזית דברי קדש

בערב פסח מעבירים רבים גזית שהצטברה ברשותם אל מתקני הגזית שהמועצה הדתית מעמידה לרשות תושבי העיר, במקומות הבאים: מקווה הרצל, מקווה אלפסי, מקווה פרץ, מקווה רבוצקי ובמועצה הדתית.

אנו פונים לציבור הנכבד להיערך מבעוד מועד להעברת הגזית לא יאחר מיום ראשון ח' ניסן תשפ"ה (6.4.25) בכדי שנוכל לטפל בגזית בכבוד הראוי.

העברת הגזית סמוך מאוד לפסח מקשה לטפל בה בכבוד הראוי.

מפאת קדושת הגזית, נא להקפיד להניח דברי קדושה בלבד!!!

נא להימנע מלהניח את הגזית מחוץ למיתקן על מנת שלא תתפזר לכל עבר. עובדי ניקיון עלולים להעביר את הגזית שמחוץ למתקנים אל משאית אשפה.

זמנים פסח תשפ"ה

חמישי י"ב ניסן (10.4) ליל בדיקת חמץ

מיד לאחר תפילת ערבית, מתחילים לבדוק את החמץ. על הנבאים לבדוק חמץ בבתי הכנסת. הבודק בהם, יבדוק תחילה החמץ בביתו, ובברכת "על ביעור חמץ" יכוון גם על בדיקת החמץ שיבדוק בבית הכנסת. הנוסע מביתו לפני תאריך זה יבדוק החמץ בלילה שלפני נסיעתו, ללא ברכה.

שישי, י"ג ניסן (11.4) שריפת חמץ

11:25 סוף זמן שריפת חמץ (מלבד החמץ הנשאר לשבת)

מקומות לשריפת חמץ ראה עמ' 21

אין מבטלין את החמץ לא אומרים "כל חמירא..."

שבת קודש, י"ד ניסן (12.4) ערב פסח

05:01	עלות השחר	משעה זו, אסור לאכול מצה עד ליל הסדר.
10:08	סוף זמן אכילת חמץ	משעה זו אסור לאכול חמץ.
11:25	סוף זמן ביעור חמץ	יש לבטל את החמץ באמירת "כל חמירא..." את החמץ שנשאר יש לפזר ולהשליך לבית הכסא או לפוגמו ולהשליכו לפח.
13:14	מנחה גדולה	בערב פסח נוהגים להתפלל מנחה גדולה.
15:56	תחילת שעה עשירית	משעה זו אין לאכול מאכלים שברכתם מזונות. וכן אין לאכול לשובע עד ליל הסדר.
19:45	צאת השבת - הדלקת נרות ותחילת הסדר	קידוש בסדר יקנה"ז.
00:41	חצות הלילה - סוף זמן אכילת אפיקומן	עד שעה זו יש לסיים אכילת אפיקומן.

תענית בכורות

הבכורות מתענים בערב פסח.

נחלקו הדעות כיצד לנהוג בשנה זו, בה ערב פסח חל בשבת: יש אומרים שמקדימים את התענית ליום חמישי ויש אומרים שאין מתענין כלל.

למעשה לפי מנהג האשכנזים יש להקדים את התענית ליום חמישי, ולפי מנהג הספרדים מעיקר הדין אין צריך להתענות כלל אך טוב שישתתפו בסעודת סיום מסכת וכד' כדי להפטר מהתענית.¹

כמו בשנים רגילות, גם בשנה זו יכולים להפטר מהתענית ע"י השתתפות בסעודת סיום מסכת וכד', ואין צריכים להשלים את התענית ביום שישי.²

לכתחילה יש לשמוע את הסיום ולהשתתף בסעודה עם המסיים, אולם ההשתתפות בסעודה אינה מעכבת, ונפטר מן התענית גם אם רק שמע את הסיום בלא להשתתף בסעודה.³

בדיקת חמץ וביעור חמץ

בדיקת חמץ נעשית השנה ביום חמישי בלילה, אור ל"ג ניסן. בודקים בברכה כבשאר שנים ולאחר הבדיקה מבטלים את חמץ כבכל שנה ("כל חמירא...").⁴

אם לא בדק ביום חמישי בלילה יבדוק בברכה ביום שישי מיד כשיזכר.

מבערים את החמץ ביום שישי י"ג ניסן, ומשיירים לשבת חמץ בכמות קטנה לצורך שתי סעודות בשבת.⁵

ביעור החמץ יעשה גם השנה בזמן הביעור הרגיל בכל שנה, שהוא עד סוף שעה חמישית (השנה, תשפ"ה: 11:25) – כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים לבער מאוחר יותר.⁶ בדיעבד, אם לא ביער את החמץ עד הזמן הנ"ל, יכול לבערו גם

1 שו"ע ורמ"א או"ח תע. ב. שו"ת יחזה דעת א. צא, ועי"ש שאב המתענה עבור בנו הבכור פטור השנה לגמרי מתענית זו. ור' גם דברינו בסעיף הבא. מה שמקדימים ליום חמישי הוא מחמת שמפני כבוד השבת אין מתענים לכתחילה בערב שבת תענית הנדחית ממנה הקבוע. (מגיד משנה הל' תענית פרק ה' הל' ה'). הפוסקים לגמרי בשנה זו סבורים שכיון שנדחה ידחה מאחר שאינו אלא מנהג. (ב"י סימן תע בשם האגור).
2 ר' מקראי קודש ח"ב סימן כד שרצה לומר שאם נפטר מהתענית ביום חמישי, יתענה בשישי עפ"י מה שכתב הרמ"א בסימן תרפו סעי' ב בענין תענית אסתר שהוקדמה לחמישי, שאם השתתף בסעודת ברית מילה בחמישי יתענה בשישי, אולם הביא מהר"א"ה קוק שלא מצאנו שיהיה הטפל חמור מהעיקר. וכ"כ בשו"ת אג"מ או"ח ד סט שאין להחמיר בזה כיון שעצם החיוב הוא רק ממנהג ואיכא ו"א שאינם מתענים כלל, וכן כתב ביחוט שני פסח א. ס"ק ו בשם החזו"א. וכן עולה מדברי היחזה דעת שם.

3 השאלה האם השתתפות בסיום ולא בסעודה פוסלת תלויה בטעם הפטור: יש אומרים שהיות שכבר אכל בסעודת מצוה שוב אינו יכול לקיים את המנהג להתענות באותו יום שהרי אין זה יום תענית עבורו, וממילא פטור גם מהמשך. עפ"י נפטר רק אם אכל בפועל בסעודת מצוה. יש אומרים שיום הסיים הרי הוא יום טוב, ומשום כך התענית נדחית ועפ"י נפטר גם בלא שאכל בסעודה. ר' שו"ת רבבות אפרים או"ח רצו. שו"ת מנחת יצחק ט. נה. סידור פסח כהלכתו פרק יד הערה 13. מעדני שלמה עמ' ב.

4 שו"ע או"ח תמ"ד א. משנ"ב ס"ק א. הטעם שאין בודקים בשבת הוא משום שבשבת לא ניתן לטלטל את הנר. (ב"י שם)
5 במסכת פסחים מט ע"א נחלקו תנאים האם מבערים את החמץ בשבת או מלפני השבת: לדעת ר' מאיר מבערים מלפני השבת, לדעת חכמים מבערים בשבת, ולדעת ר' אלעזר ב"ר צדוק תרומה מבערים מלפני השבת וחולין בשבת. ונפסקה ההלכה שמבערים את החמץ מלפני השבת, פרט למזון שתי סעודות לשבת. (בבית יוסף סימן תמ"ד באר שזוהי דעת ר' אלעזר איש ברתומא בפסחים יט ע"א). מה שאין מבערים בשבת הוא בכדי שניתן יהיה לבער את החמץ בשריפה האסורה בשבת (בעל המאור שם טו ע"ב בדפי הר"ף), או משום שגם בביעור ע"י פירור החמץ והשלכתו יש איסור בשבת. (משנה למלך הלכות חמץ ומצה פרק א הלכה ג.)

6 שו"ע או"ח תמ"ד ב. השו"ע כתב שיש לשרוף לכתחילה קודם חצות, אך במשנ"ב שם ס"ק ט כתב: "לאו דוקא, ורוצה לומר בתחילת שעה

אח"כ – עד כניסת השבת.

אחר שריפת החמץ ביום שישי אין מבטלים אותו (ע"י אמירת "כל חמירא...") שהרי ממשיכים לאכול חמץ גם אח"כ.⁷

את החמץ שמשייר לשבת יש לשים במקום שמור כדי שלא יתפזר בבית.⁸ בשבת יש לסיים את אכילת החמץ עד השעה 10:08 (בשנת תשפ"ה) ולבער את החמץ שנותר ולבטלו (ע"י אמירת "כל חמירא...") עד שעה 11:25 (בשנת תשפ"ה). אם נשאר חמץ בעין יש להשליכו לפח האשפה הציבורי שברחוב (לא לפח האשפה שבבנין). כמו"כ ניתן לפוררו ולהשליכו לבית הכסא או לפוגמו ע"י אקונומיקה ולהשליכו לפח הרגיל.

סעודות השבת

בשבת זו משכימים להתפלל תפילת שחרית ואין מאריכים בניגונים ופיוטים כדי שיהיה מספיק זמן לסעודת שבת ולא יבואו לידי מכושול בחמץ.⁹

סעודת ליל שבת וסעודה ראשונה בשבת בבוקר אי אפשר לעשות בלא פת. גם בסעודה שלישית יש לכתחילה לאכול פת,¹⁰ אך ניתן לקיימה בדיעבד גם במיני מזונות, בפירות או בבשר ודגים.¹¹

היות שבערב פסח אסור לאכול מצה,¹² לא ניתן לאכול את סעודות השבת עם מצה, וישנן כמה אפשרויות כיצד לנהוג למעשה:

א. מצה עשירה (או מבושלת) וכל הסעודה כשרה לפסח

- אחר שריפת חמץ ביום שישי נוהגים כבכל ערב פסח ללא חמץ כלל בבית. ללחם משנה יקחו מצה עשירה,¹³ יברכו המוציא ויאכלו ממנה לכתחילה שיעור קביעות סעודה.¹⁴

שיטתו כמו בשאר שנים". ועי' במקראי קודש א עמ' קל"ז שיתכן שהמשנ"ב דקדק לכתוב "בתחילת שעה שיטת" משום שבזה חלוק יום ו יג ניסן משאר שנים, דבשאר שנים כתב המג"א דצריך לשרוף "קודם שעה שיטת", אבל ביום ו יג ניסן אין צריך "קודם שעה שיטת" אלא "בתחילת שעה שיטת". והטעם הוא שבשאר שנים צריך לבטל קודם שעה שיטת ועל כן צריך לגמור לשרוף קודם לכן כדי שיקיים מצות שריפת חמץ בחמץ שלו, אבל בשנה זו שאין מבטלים ביום שישי יכול לשרוף גם בתחילת שעה שיטת.

7 משנ"ב תמ"ד ס"ק י.

8 משנ"ב תמ"ד ס"ק ג.

9 משנ"ב שם ס"ק ד.

10 בוצעים על לחם משנה זכר למן, וממה שכתוב בפרשת המן שלוש פעמים "היום" לומדים חיוב שלוש סעודות. שו"ע סימן רעד סע' א, ד ומשנ"ב ס"ק א. סימן רצא סע' ה. משנ"ב ס"ק כב.

11 שו"ע סימן רצא ה ומשנ"ב שם ס"ק כד.

12 שו"ע תע"א ב וברמ"א שם. ובמשנ"ב שם כתב שהאיסור הוא מעלות השחר, ומשמע שבלייל שבת מותר. אולם הביא שיש נוהגים שלא לאכול מצה מראש חודש. ובאג"מ או"ח א קנה כתב: "ובסעודת ערבית כיון שלרוב הפוסקים ליכא איסור בליל י"ד אין למחות באלו שבשביל מצות סעודת שבת יאכלו מצה, אבל מהראוי להחמיר כתב שלכתחילה אין לאכול מצה".

13 הצעה זו מתבססת על דברי ב"י ס' תמ"ד הכותב: "ואין להקשות יבער הכל מלפני השבת ולא ישייר כלום ובשבת יאכל מצה עשירה דכיון דאין סיפק בידי כל אדם לעשות מצה עשירה לכל השלוש סעודות לא אטרחו רבנן". מדבריו משמע שכל דברי המשנה והגמ' שהובאו לעיל הם משום הטרחה שיש בהכנת מצה עשירה ולולי טרחה זו ודאי שחז"ל היו מציעים לערוך סעודות שבת זו במצה עשירה.

14 מצה עשירה היא פת הבאה בכיסנין שברכתה מזונות אלא א"כ אוכל ממנה שיעור קביעות סעודה שאז ברכתה המוציא. בשיעור קביעות סעודה נחלקו הדעות. במשנ"ב קס"ח ס"ק כד כתב זהו שיעור של כארבע ביצים (200 – 230 סמ"ק). עפ"י המג"א שם ס"ק יג לשיעור קביעות סעודה מצרפים גם את יתר המאכלים שאוכל עם הפת הבאה בכיסנין. ויש אומרים ששבת קובעת לענין זה (שע"ת ס' קס"ח אות ד'), וכתב באג"מ (או"ח א קנה) שאף שאין הלכה כמותן שלא בקביעות סעודה, בסעודת שבת המחוייבת ודאי צריך לברך המוציא וברכת המזון. ור' מש"כ בשש"כ פרק נד הערה קלב. ובשו"ת יחזה דעת חלק א סימן צא כתב שגם בשבת זו לא ברור שיברך המוציא וברכת המזון אם אוכל מצה עשירה בשיעור של פחות מארבע ביצים.

למנהג הספרדים יאכלו מצה עשירה בכל השלוש סעודות, ואילו למנהג האשכנזים שאין אוכלים מצה עשירה לאחר זמן איסור חמץ¹⁵ יאכלו מצה עשירה בשתי הסעודות הראשונות – לפני סוף זמן אכילת חמץ, ואילו לסעודה שלישית יאכלו בשר, ירקות ופירות.¹⁶

יש אומרים שבמקום מצה עשירה ניתן לקחת מצה מבושלת: להכניס לפני שבת מצה לתוך מרק מבושל שהורד מהאש, להניחה שם עד שתספוג היטב את טעם המרק, ולאחר מכן להוציא את המצה בשלמותה.¹⁷ מי שבחר בדרך זו חייב להקפיד שבשעה שמכניס את המצה יהיה המרק חם לפחות בחום של יד סולדת בו, ושהמצה תספוג היטב את טעם המרק.

ב. לחם משנה כבכול שבת, והמשך הסעודה כשרה לפסח.

- מיד אחר הקידוש נוטלים ידיים בוצעים על לחם משנה, ואוכלים כביצה ולכל הפחות כזית פת.
- לאחר אכילת הפת מחליפים את המפה, ומנקים היטב את כל סביבת האכילה מכל פרור חמץ, ושוטפים את הידיים ואת הפה.
- המשך הסעודה כשרה לפסח כולל הכלים שכשרים לפסח.
- אפשר גם לעשות קידוש ולאכול את הפת במקום אחד, ואת המשך הסעודה הכשרה לפסח לעשות בחדר אחר באותו בית. יש להתכוון בברכת המוציא להמשיך את הסעודה במקום אחר,¹⁸ ואת ברכת המזון לברך במקום בו אכלו את הפת.¹⁹
- אפשרות זו היא רק לשתי הסעודות הראשונות. סעודה שלישית יקיימו בבשר, ירקות ופירות.

ג. שתי סעודות בכלי חמץ או חד פעמי, וסעודה שלישית כשרה לפסח.

- אוכלים שתי סעודות ראשונות עם פת חמץ. משתמשים בכלי חמץ או בכלים חד פעמיים.
- אין לבשל מאכלי חמץ לסעודת השבת.
- בשעת הגשת האוכל יש ליזהר מאד שלא לקרב את הכלים הכשרים לפסח אל השולחן.
- יש לתת לאוכל שבכלי להצטנן מעט לפני שיוצקים ממנו בכף/מזלג לתוך כלי

15 למנהג האשכנזים שאין אוכלים מצה עשירה בפסח, נחלקים הפוסקים האם מותר לאכול מצה עשירה בערב פסח לאחר סוף זמן איסור אכילת חמץ: בשו"ת נודע ביהודה (או"ח קמא כא) כתב שעד חצות בודאי מותר, והמורה להחיר כל היום לצורך קצת לא הפסיד, ובאג"מ (או"ח א קנה) כתב לאכול מצה עשירה לפני סוף זמן אכילת חמץ. וע' בשו"ת צמח"ד אות א' כתב שבבאר הגר"א מצדד שלדעת הרמב"ם אסור לאכול מצה עשירה בערב פסח כל היום ומשמע שדעתו נוטה לשיטה זו.

16 רמ"א תמ"ד א, ובמשנ"ב ס"ק ה כתב שהוא הדין שיכול לקיים בתבשיל כגון קניידלך, אך זה מותר רק קודם שעה עשירית. וכ"כ הרמ"א בסימן קצא ס"ה ו' ושם כתב המשנ"ב (ס"ק כה) שיקיים סעודה שלישית במיני טיגון העושים ממצה כתושה או בבשר ודגים או בפירות. ואולם בערוך השולחן (תמ"ד ה) כתב בדעת הרמ"א שאין כוונתו לאסור אכילת מצה עשירה בערב פסח, אלא שהיה שאין מנהגו לאכול מצה עשירה בפסח ממילא אין מכינים מצה עשירה כי אין דרך להכין רק עבור סעודה שלישית.

17 יחזה דעת א' צא. אפשרות זו הובאה כבר במג"א תמ"ד ב, שו"ע הרב תמ"ד ד אך כתבו שלא נוהגים כן.

18 רמ"א קע"ח א, ומשנ"ב שם ס"ק י' וס"ק לג. ואף שלכתחילה אין לעקור ממקומו, אם היתה דעתו לכך בעת ברכת המוציא – מותר, משום שחשיבי שניהם מקומו.

19 שו"ע קפ"ד א, ב. ושם במשנ"ב ס"ק ט שאם אכל אפילו פחות מכזית פת במקום השני – יוכל לברך שם ברכת המזון.

חמץ. או יערה מהכלי שעומד על האש לכלי שני כשר לפסח, וממנו יצוק את המאכל לכלי חמץ.²⁰

- נהגו שבסעודת הבקר אוכלים מאכלים קרים ובסעודה שלישית אוכלים מאכלים חמים.
- יש להקפיד לסיים את אכילת החמץ עד השעה 10:08.
- יש ליזהר מאד שלא יתפרזו פרורי חמץ מהשולחן לשום מקום בבית.
- את כל החמץ הנשאר מסעודות השבת יש לזרוק למקום האבד עד השעה 11:25.

מהלכות ליל הסדר

אין להתחיל בהכנות לליל הסדר לפני מוצאי שבת. מקדשים בסדר "קנה"ז" – יין, קידוש, נר (ברכת מאורי האש), הבדלה, זמן (שהחיינו). ברכת מאורי האש יכול לברך על נרות שהדליקו לשם יו"ט, או על נר אחר. בכל מקרה אין מכבים את הנר ביום טוב. אין מברכים על הבשמים. מצווה מן התורה לספר ביציאת מצרים בליל פסח. מצוות הסיפור אינה דווקא לילדים אלא גם בין אדם לחברו ואפילו בינו לבין עצמו. מצווה מיוחדת לספר ביציאת מצרים לילדים. על כן יש להשתדל שהילדים הקטנים לא יישנו, ואף להזדרז במידת האפשר באמירת ההגדה על מנת שהילדים יראו את אכילת המצה והמרור וישאלו על כך. מצווה מן התורה לאכול בליל הסדר "כזית" מצה שמורה. למעשה אוכלים שני "כזית" בתחילת הסעודה, עוד "כזית" מצה ב"כורך" ועוד "כזית" מצה באפיקומן. בשיעור ה"כזית" נחלקו הדעות ולמעשה ראוי להקפיד במצה הנאכלת בתחילת הסעודה לאכול לכל הפחות שיעור של כשני שלישי מצת מכונה. מצווה מדברי חכמים לשתות ארבע כוסות בליל הסדר. הכוס צריכה להכיל לפחות שיעור של "רביעית" יין או מיץ ענבים. (שיעור "רביעית": יש אומרים 86 סמ"ק ויש אומרים 150 סמ"ק). חיוב אכילת מרור בזמן הזה הוא מדרבנן. יש לאכול לפחות כזית מרור (כ – 17 גרם לכל הפחות), ועוד כשיעור הזה בעת אכילת ה"כורך". תקנו חכמים לאכול בליל הסדר בהסבה. יש להסב בעת אכילת המצה וה"כורך" וכן בעת שתיית ארבע הכוסות. נשים חייבות כאנשים בכל המצוות הנוהגות בליל הסדר. נשים אשכנזיות נהגו שלא לאכול בהסבה.

20 שו"ע צ"ח תמ"ד ס"ק ד.

ברכות למאכלים בפסח

מצה ברי (חתיכות מצה קטנות מטוגנות): קיים ספק לגבי ברכתו ולכן יאכל רק בתוך הסעודה. (לדעת החזון איש דינו כדון מצה ויכול לאכול בפני עצמו וצריך נטילת ידיים, המוציא וברכת המזון).

כופתאות (קניידלך): מזונות ועל המחיה.

פירורי מצה שעירה עליהם מרק רותח מכלי ראשון – ברכתם מזונות. ואם פורר את המצה לתוך צלחת המרק (כלי שני) – ברכתם המוציא.

עוגה ממצות שלימות גם אם הושרו במים, יין וכד': צריך נטילת ידיים, המוציא וברכת המזון.

עוגות עם קמח מצה: מזונות (כמות קמח המצה בכל הבליילה אינה גדולה כך שבאכילת פרוסה או שתיים ואולי יותר אין שיעור לברכה אחרונה, אלא אם נאכלה כמות גדולה).

עוגות מצה עשירה: מזונות ועל המחיה.

עוגות קמח תפוז, קוקוס וכד': שהכל ובורא נפשות.

פיצות, אטריות ושקדי מרק כשרים לפסח: אין בהם קמח וברכתם שהכל.

לחמניות כשרות לפסח: אם הוכנו ע"י עירוב קמח מצה עם מים, שמן וביצים, שבתחילה ביטלו את התערובת במים רותחים ואח"כ אפו בתנור, והרוב הוא שמן וביצים – מזונות.

אם הרוב מים אך המתיקות מורגשת – לבני ספרד מזונות, ולבני אשכנז קיים ספק ולכן יאכלו רק בתוך הסעודה. (ר' משנ"ב קס"ב ס"ק נט).

אם אוכלים שיעור קביעות סעודה – המוציא.

אם אין כלל שמן וביצים אלא מים בלבד – המוציא.

אם עשויות מקמח תפוחי אדמה – שהכל.

מהלכות יום טוב

כבוד יום טוב, קידוש וסעודה

1. יום ראשון ויום שביעי של פסח, חג השבועות, שני ימי ראש השנה, יום ראשון של סוכות ויום שמיני עצרת הם "מקראי קודש"²¹ בלשון התורה, ובלשון חז"ל – "ימים טובים".²²

2. מצוות עשה להיות שמח ביום טוב שנאמר "ושמחת בחגך".²³

3. יום טוב צריך לכבדו ולענגו כמו בשבת ולכן יתרחץ במים חמים בערב יום טוב (יש נוהגים לטבול במקוה²⁴), ילבש בגדים נאים (בגדי יום טוב יהיו טובים יותר משל שבת, משום שמחת יו"ט – אם ידו משגת²⁵), ויכין מאכלים מיוחדים.²⁶

4. כמו בערב שבת, גם בערב יום טוב אין לקבוע סעודה מתחילת שעה עשירית ולמעלה (חצי שעה לפני זמן מנחה קטנה), שזהו מכלל כבוד שבת וכבוד יום טוב שיאכל בלילה לתיאבון, ובמיוחד בערב פסח – כדי שיאכל מצה בלילה לתיאבון, ובערב סוכות – כדי שיאכל פת בסוכה לתיאבון. מותר לאכול מעט פירות וירקות ובתנאי שלא ימלא כריסו מהם.²⁷

5. כמו בערב שבת גם בערב יום טוב אין לעשות מלאכה מתחילת שעה עשירית שלא לצורך שבת או יום טוב. והעושה מלאכה בזמן זה אינו רואה בה סימן ברכה. מלאכת דבר האבד מותרת.²⁸

6. הנוסע מביתו בערב שבת או בערב יום טוב ידאג להקדים את היציאה מביתו כך שיוכל להגיע ליעדו בעוד היום גדול.²⁹

7. מצוה להדליק נרות לכבוד יום טוב כמו לכבוד שבת.³⁰ הברכה היא: "להדליק נר של יום טוב" ואם חל יום טוב בשבת מברכים "להדליק נר של שבת ושל יום טוב".³¹ אין צריך לבדוק "שהחיינו" בזמן הדלקת נרות משום שזמן ברכת "שהחיינו" הוא בקידוש, אולם נשים רבות נוהגות לבדוק "שהחיינו" בזמן הדלקת הנרות ומי שנוהגת כך רשאית להמשיך במנהגה.³²

21 ויקרא פר' כ"ג

22 שמואל א' כ"ה ח', תש"ו הרשב"א ח"א תרצ"ט הנהגות חת"ס לשי"ע תקצ"ז מנ"א ס"ק ו'

23 למרות שבזה"ז אין קרבנות, שעת"ת תקכ"ט ס"ק ב' משנ"ב ס"ק ט"ז, ונוהג גם בנשים.

24 שעת"ת תקכ"ט ס"ק ב' ולא מטעם חייב אדם לטהר עצמו ברגל שאין בזה"ז

25 ש"ע תקכ"ט ובמשנ"ב שם ס"ק י"ב.

26 משנ"ב ס"ק ג'

27 רמ"א תקכ"ט א, ש"ע תע"א א', תרל"ט ג' וברמ"א, משנ"ב שם, ס"ק כ"ז.

28 ש"ע רנ"א א', ועי"ש בה"ל ד"ה ויש, תכ"ט בה"ל ד"ה ממנחה.

29 ש"ע רמ"ט א' משנ"ב שם ס"ק א'

30 רמב"ם פ"ה מהל' שבת ה"א

31 ש"ע רס"ג ה' משנ"ב שם, ס"ק כ"ד.

32 משנ"ב שם, ס"ק כ"ג.

8. בשביעי של פסח אין מברכים שהחיינו.

9. נשים רבות נוהגות להדליק נרות יום טוב בלילה לאחר תפילת ערבית. נראה שהטעם הוא משום שביום טוב שני בחו"ל היו חייבות להדליק לאחר ערבית שהרי אסור להכין מיום טוב ראשון ליום טוב שני, ולכן נהגו כך גם בליל יום טוב ראשון. על פי זה בארץ ישראל שאין נוהגים יום טוב שני (פרט לראש השנה) אין מקום למנהג זה ויש להדליק נרות יום טוב לפני כניסת יום טוב כמו בשבת. אולם, יש שכתבו שהטעם שמדליקים ביום טוב נרות סמוך לסעודה הוא כדי לציין שעיקר ההדלקה היא משום הסעודה, ועל פי זה יש לנהוג כך גם בארץ ישראל. לכן, למעשה כל אשה רשאית להמשיך במנהגה בעניין זמן הדלקת הנרות.³³

10. כשם שמקדשים בלילי שבת, ומבדילים במוצאי שבת, כך מקדשים בלילי יום טוב ומבדילים במוצאי יום טוב. הבדלה במוצאי יום טוב נעשית על היין בלבד בלא בשמים ובלא נר. אין עושים הבדלה במוצאי יום טוב לשבת, אולם עושים הבדלה במוצאי שבת ליום טוב. הבדלה זו נעשית בנוסח מיוחד כחלק מהקידוש ומברכים בה על היין ועל הנר אך לא על הבשמים. בהבדלה במוצאי שבת חול המועד מברכים על הבשמים ועל הנר.³⁴

11. בקידוש היום המנהג לומר את הפסוקים "אלה מועדי ה'", "וידבר משה..." (ויקרא, כ"ג, ד', מ"ד). ובראש השנה מוסיפים "תקעו בחדש שופר..." (תהילים פ"א ד'), וכל אחד יעשה כמנהג אבותיו.

12. בוצע על שני ככרות (ובפסח מצות) שלמים שאוחז בידו ביום טוב כמו בשבת, זכר למן שלא ירד בשבת וביום טוב, והיה יורד כפליים בערב שבת ובערב יום טוב.³⁵

13. נשים חייבות בקידוש ובלחם משנה ביום טוב כמו בשבת.³⁶ אולם אשה ששכחה לומר יעלה ויבא בברכת המזון ביום טוב לא תחזור ותברך (פרט לליל הסדר) משום שיש מחלוקת אם חייבת בשמחת יום טוב, וספק ברכות להקל.³⁷

14. מי שמחפש בחבילת מצות שיש בה מצות שלימות ושבורות, ורוצה לקחת ממנה מצות שלימות ללחם משנה, מותר להוציא ממנה מצה מצה, עד שימצא שתי מצות שלימות. אם הניח כמות של מצות על השולחן לצורך הסעודה, מותר לברור מאותה כמות גם את השבורות שאינן ראויות ללחם משנה.³⁸

היתר מלאכת אוכל נפש

15. "אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד" (מסכת ביצה לו ע"ב). מלאכת אוכל נפש ביום טוב מותרת לחלוטין, אולם שאר מלאכות האסורות בשבת אסור לעשותן ביום טוב, בין מלאכה שאסורה מהתורה ובין מלאכה שאסורה מדברי חכמים. גם אמירה

לגוי אסורה ביום טוב כמו בשבת במלאכות האסורות.³⁹

16. למרות האמור לעיל בעניין אוכל נפש, אין זה היתר גורף, ויש לו כמה הגבלות. מלאכות שהדרך לעשותן לימים רבים, לא הותרו בעשייה אפילו לצורך אוכל נפש. לרוב הפוסקים מדאורייתא, וי"א מדרבנן.⁴⁰

תבשיל שלא פג טעמו, שאם יבשלנו בערב יום טוב ישאר טעמו גם ביום טוב, אין מבשלים אותו ביום טוב.⁴¹

מלאכה שהותרה ביום טוב לצורך אוכל נפש הותרה גם לצרכים אחרים שאינם אוכל נפש ובלבד שיהיה דבר השווה לכל נפש ולא דבר החשוב למפונקים בלבד.⁴²

17. מלאכת אוכל נפש לא הותרה לצורך נכרי, אולם, כאשר מבשל עבור עצמו ביום טוב, מותר להרבות את כמות המאכל שבסיר כדי שיהיה גם עבור עובד זר שבביתו (אך לא עבור אורח נכרי – מחשש שמא, היות שרוצה לכבדו, יבשל במיוחד עבורו).⁴³

18. אין לעשות מלאכת אוכל נפש לצורך יום חול.

19. אין מדליקים אש חדשה ביום טוב, שהואיל שיכול היה לעשות זאת מערב יום טוב לא התירו לו "להוליד" אש ביום טוב.⁴⁴

20. לצורך חימום, בישול ומאור מותר להעביר אש מאש הדולקת מערב יום טוב.⁴⁵ כמו כן מותר להגדיל את עוצמת להבת הגז.

21. אסור לכבות אש ביום טוב,⁴⁶ לכן לאחר שהעביר אש באמצעות גפרור וכדו', יניחנו בנחת והוא כבה מאליו.⁴⁷

22. אסור להקטין את עוצמת להבת הגז ביום טוב,⁴⁸ אלא אם כן הדבר נדרש לצורך אוכל נפש מיידי ואין לו אפשרות להדליק להבה אחרת קטנה יותר.⁴⁹

מהלכות חול המועד

ושמחת בחגך – בימי חול המועד

מצוות "ושמחת בחגך" נוהגת גם בימי חול המועד כמו ביו"ט, ולכן חייב אדם להיות שמח וטוב לב בחול המועד כמו ביום טוב, הוא ואשתו וכל הנלווים אליו. מצווה לשתות יין בכל יום מימי החג כי אין שמחה אלא ביין שנאמר "ויין ישמח לבב

39 משנ"ב תצ"ה ס"ק א'

40 ש"ע תצ"ה.

41 ש"ע שם. משנ"ב ס"ק ח'.

42 כדלעיל הע' 20, 21.

43 ש"ע תק"ב א' וברמ"א, שם, משנ"ב ס"ק ט' וכן ס"ק י"א, ובה"ל ד"ה ומותר.

44 ש"ע תק"ב א' משנ"ב ס"ק א'.

45 ש"ע תק"ב א' וברמ"א, ובמשנ"ב ס"ק א'.

46 ש"ע תק"ד א'.

47 ש"ע תק"א ד', בה"ל ד"ה אין.

48 ש"ע תק"ד ב', משנ"ב ס"ק ט"ז, בה"ל ד"ה מיד.

49 ש"ע תק"ד א' וברמ"א משנ"ב ס"ק ז', ובכף החיים ס"ק ל"ג.

33 מטה אפרים תרכ"ה סעי' ל"ג. וע"ע שו"ע פרק מ"ד הע' ד'.

34 רמב"ם הל' שבת, פ' כ"ט הל' י"ח, כ"א.

35 ש"ע רע"ד, משנ"ב שם, ס"ק א' בה"ט ס"ק א'.

36 בן איש חי בראשית שנה שניה, גרש"א זצ"ל שו"ע פ"ה מ"ד הע' כ"ו.

37 משום ספקיו של הגר"א בהגותו לש"ע סי' קפ"א סעי' ז'. פס"ת תקכ"ט אות ו

38 ש"ע שו"ט ו' בה"ל ד"ה הו, שו"ע פ"ג אות כ"ח.

אנוש".

מצווה לאכול בשר בכל יום מימי החג ואפילו בערב שבת חול המועד ובערב יום טוב אחרון של חג.

יש לכבד את ימי חול המועד בבגדים מכובדים יותר מימות החול.
בימי חול המועד מברכים איש את רעהו בברכת חג ("מועדים לשמחה" או "חג שמח").

איסורי מלאכה בימי חול המועד

חולו של מועד, הואיל ונקרא "מקרא קדש", אסור בעשיית מלאכה כדי שלא יהיה כשאר ימות החול. לא כל המלאכות האסורות ביום טוב אסורות גם בחול המועד, יש מלאכות האסורות בו ויש המותרות. אלו המלאכות המותרות:

- מלאכה פשוטה שאינה דורשת מקצועיות, כגון: נסיעה, הדלקת חשמל וכדו'.
- מלאכה הנעשית בשינוי מהרגיל.

- מלאכה לצורך אוכל נפש.

- מלאכה לצורך המועד (כגון כשארע קצר בבית, פיצוץ בצנרת וכד').

- מלאכת "דבר האבד" שאם לא תעשה המלאכה יגרם נזק. (ראוי להתייעץ עם רב

בעניין זה).

- מלאכה הנעשית לצורך רבים, מניעת סכנה, או סילוק סכנה.

- מותר לכבס בגדי תינוקות וכן לנקות כתם שנוצר בחול המועד.

- כתיבה מותרת רק לצורך "דבר האבד" כגון: חידושי תורה בכדי שלא ישכח, צרכי רבים או צורך המועד. יש לקצר בכתיבה ככל האפשר. ניתן להקל במסרונים או בכתיבה במחשב בלא הדפסה.

- לדעת הספרדים מותר ליטול ציפורניים בחול המועד. מנהג האשכנזים שלא

ליטול אלא אם כן נטלן בערב החג וגדלו בחול המועד.

- מותר לגהץ, כלומר להחליק את הבגד, אם עושה זאת לצורך המועד, אבל אסור לעשות בבגד קפלים חדשים.

- מותר לצחצח נעליים לצורך חול המועד.

- השקיה - כאשר הצמחייה זקוקה לכך, מותרת רק בכמות ההכרחית.

- טיפול בגינה- זיבול, כיסוח, גיזום, ריסוס- אסור.

- תפירה אסורה, אולם, כפתור שנתלש בחול המועד מותר לתופרו אם צריך ללבוש את הבגד, ויעשה את התפירה בשינוי.

- תיקונים במכונית: תיקונים קלים כגון החלפת צמיג - מותרים. תיקונים הדורשים איש מקצוע - אסורים, אלא אם כן נזקק למכונית בימי חוה"מ, ואם לא יתקנה יצטרך לשכור מכונית אחרת.

- תיקון משקפיים נחשב צורך הגוף ולכן מותר אם לא יכול לתקן באופן ארעי.

מהלכות ספירת העומר

א. מצווה לספור מליל ט"ז בניסן שהוא מוצאי יום טוב הראשון של פסח, ארבעים ותשעה יום שהם שבעה שבועות - עד לחג השבועות, כמו שכתוב בתורה: "וספרתם לכם ממחרת השבת, מיום הביאכם את עומר התנופה, שבע שבתות תמימות תהיינה. עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום." (שבעה שבועות תספור לך, מהחל חרמש בקמה, תחל לספור שבעה שבועות).⁵⁰

ב. ספירת העומר מבטאת את כמיהתם של ישראל לקבל את התורה לאחר שזכו לחירות הפיזית ביציאת מצרים.⁵¹

ג. כשהיה בית המקדש קיים היו מקריבים את קרבן העומר בט"ז בניסן ומאותו יום היו סופרים. נחלקו הראשונים בשאלה האם גם בזמן הזה שאין מקריבים את העומר, ספירת העומר היא מדאורייתא או רק מדרבנן.⁵²

ד. סופרים אחר תפילת ערבית⁵³ ומצווה על כל אחד ואחד לספור לעצמו.⁵⁴

ה. צריך לספור לכתחילה בעמידה,⁵⁵ ואם ספר בישיבה יצא ידי חובה.⁵⁶

ו. יברך תחילה,⁵⁷ ואח"כ יספור הן את מנין הימים והן את מנין השבועות.⁵⁸ למשל, ביום השביעי יאמר, היום שבעה ימים שהם שבוע אחד לעומר, ביום השמיני יאמר היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד לעומר,⁵⁹ וביום הארבעה עשר יאמר "היום ארבעה עשר יום שהם שני שבועות לעומר".

ז. מנה רק הימים ולא הזכיר השבועות, חוזר וסופר בלא ברכה.⁶⁰ ואם שכח לחזור ולספור, מונה שאר ימים בברכה.⁶¹ מנה שבועות ולא הזכיר ימים, כלל לא יצא.⁶²

50 ויקרא כ"ג, ט"ז. דברים ט"ז, ט'.

51 שבלי הלקט סימן רלו. ספר החינוך מצוה שו.

52 לדעת הרא"ש הספירה בזה"ל דרבנן, ולדעת הרמב"ם דאורייתא. ר' בה"ל תפ"ט א' ד"ה לספור העומר, ובכף החיים שם, ס"ק ה' נפק"מ בעניין יובאו להלן בתוך ההלכות.

53 ש"ע תפ"ט א'

54 ש"ע שם, שם.

55 ש"ע שם, שם, באר הגולה אות ד', באה"ט אות ד', בקמה תחל לספור (לעיל אות א') אל תקרי בקמה, אלא בקומה. אין דרשה כזו בגמ' שלנו ולא בירושלמי. וכנראה הסתמכו על דברי הפסיקתא זוטרתי (לר' טוביה בר' אליעזר) הידוע בשם מדרש לקח טוב, העיטור ח"ב שער שני עמ' ע"ו ב' הביא בשם ר' טוביה, וכן הובא במחזור ויטרי (תלמיד רש"י) סי' ק"ד, וסי' שע"ג. רמב"ם פ"ז מתמידין ומוספין הכ"ג הביא ההלכה ולא המקור. הביא שם כסף משנה, כתב הר"ן בן גיאת, שזה קבלה מפי רבותינו, ואסמכוה רבנן אקרא, דבקהמ קרי ביה בקומה, וזבזרו פו' תצוה כתב סוד העניין למה צריך למנות מעומד.

56 מנ"א תפס ס"ק ג עפ"י הרמב"ם שם.

57 פסחים ז' ב', ש"ע סי' כ"ה, ח', קנ"ח, סע' י"א, ובבה"ל ד"ה מברך קודם נטילה.

58 ש"ע שם, שם, משנ"ב ס"ק ז' היות וכתבו "תספרו חמישים יום" וכן "שבעה שבועות תספור לך" משמע שצריך לספור מאחד עד חמישים, וצריך לספור השבועות מאחד עד שבע, ראה רא"ש סוף סוף מס' פסחים שדרך התורה לעלן מספר כאשר חסר אחד כגון "ארבעים יום" למרות שהמצווה היא שלושים ותשע.

59 לשון מרן הב"י בש"ע סי' תפ"ט סע' א'.

60 משנ"ב ס"ק ז' מנחות ס"א א'. אמר אביי מצוה למנוי יומי ומצווה למנוי שבוע, רבנן דבי רב אשי מנו יומי ומנו שבוע, אממר מני יומי ולא מני שבוע, פרש"י היות ובה"ז הספירה היא זכר למקדש ואין זה חיוב דאורייתא דיינו שנמנה את ימי הספירה בלי השבועות, (משמע שבזמן שבהמ"ק היה קיים לכ"ע מונים גם השבועות) אם כך במה נחלקו אממר ורבנן דבי רב אשי, א: שבזה"ל ספה"ע היא דאורייתא (לדעתם) והדיו נשאר כשהיה. ב: אף הם סבורים שבזה"ל ספה"ע דרבנן, והשאלה מה הייתה התקנה, 1: כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון, 2: אכן תיקנו לספור רק הימים, בזאת מודים כולם לאממר שאם החיוב בזה"ל הוא רק דרבנן אין צריך למנות כלל שבועות, בס"ק כ"ה כתב משנ"ב לדידן דנקטין ספירה בזה"ל דרבנן, עי' שעה"צ אות ט' שביאר הני דס"ל שספה"ע בזה"ל מדאורייתא פשוט שמניין השבועות הוא מחלקי המצוה, אלא אפילו לסוברים שבזה"ל ספה"ע הוא מדרבנן, יש למנות הימים והשבועות וחד מצוה הוא, שהרי כל הפוסקים לא הזכירו דברי אממר, ופסקו כאבי ורבנן דרב אשי, ולכן מחויב לחזור ולמנות כדין, ולא לברך משום שחוששים לשיטת אממר ולפוסקים כשיטה זו.

61 משנ"ב שם. שם.

62 הסביר בשעה"צ אות י"א כשלמשל אמר היום שבוע אחד או היום שני שבועות וכו' אולם אם אמר היום שבוע אחד ושני ימים למשל רק לא הזכיר

ח. מספר נוסחאות יש בספירת העומר: יש האומרים "לעומר" ויש האומרים "בעומר".⁶³ יש האומרים את המילה "לעומר" לאחר מנין הימים, למשל: "היום שמונה ימים לעומר שהם שבוע אחד ויום אחד", ויש האומרים את המילה "לעומר" לאחר מנין הימים והשבועות, למשל: היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד לעומר.⁶⁴ ובדיעבד יוצא ידי חובה בכל נוסח בו מנה את הימים והשבועות.⁶⁵

ט. המנהג המקובל בין האשכנזים לספור בסיום תפילת ערבית קודם עלינו לשבת,⁶⁶ והמנהג המקובל בין הספרדים לספור אחרי עלינו.⁶⁷

י. מצווה להקדים ולספור מיד בתחילת הלילה.⁶⁸ מי שלא ספר בתחילת הלילה יכול לספור בברכה כל הלילה,⁶⁹ עד עלות השחר.⁷⁰

יא. מי שיש לו מניין קבוע לערבית בשעה מאוחרת, לא יקדים לספור ספירת העומר בתחילה הלילה ביחידות אלא יספור בתפילת ערבית במניינו הקבוע.⁷¹

יב. במקומות שנוהגים בליל שבת לקדש על היין בבית הכנסת סופרים לאחר הקידוש.⁷² במקומות שאין נוהגים לקדש בבית הכנסת סופרים מיד אחר ברכת מגן אבות.

יג. מי שסופר בביתו בליל שבת (אחר צאת הכוכבים) יספור לפני שמקדש.⁷³

יד. במוצאי שבת סופרים בבית הכנסת אחרי קדיש תתקבל, וקודם הבדלה.⁷⁴

טו. לכתחילה אין לספור לפני צאת הכוכבים.⁷⁵ המתפלל עם הציבור בבין השמשות מונה עמהם בלא ברכה,⁷⁶ ויחשוב בדעתו שאם יזכור בלילה אינו רוצה לצאת ידי חובה בספירה זו, ואז יוכל לספור בברכה כשיגיע הזמן.⁷⁷ אם לא חשב בדעתו שאם יזכור בלילה אינו רוצה לצאת ידי"ח, אם יזכר בלילה יספור בלא ברכה.⁷⁸

תשעה ימים יצא, כפי שכתב בס"ק ט' שהרי הזכיר ימים שעברו כל אחד ביומו. הסביר בחוק יעקב כי כשאומר רק השבוע לא הזכיר ימים כלל רק שאנו יכולים להסביר דבריו שלכך כיוון, משא"כ כשאומר ימים אחר השבוע הרי מניין הימים מבורר. (בכל מקרה אם מונה רק הימים הוא וודאי נכון לכל האמוראים רק שאין זו מצוה שלמה ראה ש"ע הרב תפ"ט סע' ו')

63 משנ"ב שם, ס"ק ח', כף החיים שם, ס"ק ל"ב. ראה במשנ"ב ובה"ח בהרחבה הסבר לשני הנוסחאות. הגר"א מעשה רב אות ס"ט היה אומר בעומר.

64 בן איש חי, כף החיים תפ"ט ס"ק ל"ד.

65 משנ"ב ס"ק ט'.

66 לא סופרים לפני ערבית כדי להקדים קריאת שמע שהיא תדירה, אך לא דוחים לאחר עלינו בכדי להקדים לספור כמה שאפשר. משנ"ב ס"ק ב', בה"ד ד"ה אחר תפילת ערבית.

67 ליקוט יוסף סע' טו.

68 כדי שיתקיים כמה שיותר "תמימות" שלא יחסר מהם כלום. משנ"ב ס"ק ב', כה"ח ס"ק י"א.

69 ש"ע תפ"ט סע' א', שכל שלא עבר הלילה הוא בכלל תמימות (כמו קצירת העומר) ומן הראוי שתיתקף שזכר לא יחכה ויספור מיד. משנ"ב ס"ק ד', כה"ח ס"ק י"ב.

70 דלאחר עלות השחר נחשב יום. ר' משנ"ב תרע"ב ס"ק יא, תרפ"ז ס"ק ג. וע' במג"א שם שאינו דומה לק"ש שם גם אחר עה"ש נחשב לילה, דהנה תלו בזמן שכיבה ויש שיטנים בשעה זו.

71 פ"ט תפ"ט ב מכמה טעמים: א. תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם, וק"ש ותפילה תדירים מספיק. ב. לכתחילה יש לספור בציבור. ג. אם יהיה מסור ליחיד לספור בתחילה הלילה עלול לשכוח, משא"כ כשסופר במניינו הקבוע.

72 שכל מה שאנו יכולים להקדים קדושת היום מקדימים. ש"ע שם, ס' ט', משנ"ב ס"ק ל"ט. ואין אומרים כאן תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם, ולכן קודם הקידוש לספירה"ע, היות ויוצא ידי קידוש בתפילה אם כך כל הקידוש על כוס בהכניס הוא דרבנן ובספירה"ע יש דעות שהוא דאורייתא בזה"ז. (פמ"ג א"א ס"ק ט')

73 הטעם העיקרי שהרי אסור לאכול קודם ספירת העומר (רמ"א שם סע' ד') ואין קידוש אלא במקום סעודה. וצריך לאכול מיד אחר הקידוש (ערוך השולחן סע' י"ב) מג"א ס"ק י"ד, היות וכבר קיבל שבת בבית הכנסת.

74 ש"ע שם. שם. אפוקי וימא מאחריו ליה כמה שאפשר. משנ"ב שם, ס"ק מ'.

75 ש"ע שם, סוף סע' ב'. לכתחילה אין להכניס עצמו לספק למרות שפוסקים ספיקה"ז בזה"ז דרבנן ויכול לספור בבה"ש, משנ"ב שם, ס"ק י"ד. וע"ע מש"כ בה"ל ד"ה אחר בשם מור וקציעה.

76 שהרי אנו פוסקים שספיקה"ז בזה"ז הוא מדרבנן, ואף שפסק ש"ע שלכתחילה ראוי להיות כמדקדקים (סע' ט"ו) בכל מקרה כיון שהציבור סופרים יספור עמהם, ויחשוב בדעתו שאם יזכור בלילה אינו רוצה לצאת בספירה זו.

77 ש"ע שם סע' ג', משנ"ב ס"ק ט"ז.

78 משנ"ב ס"ק י"ד.

טז. יש אומרים שכך יכול לנהוג גם מי שמתפלל ערבית עם הציבור לאחר פלג המנחה ולפני השקיעה, ואף שמעיקר הדין אין יוצא ידי חובה בספירה זו,⁷⁹ מכל מקום יוכל לסמוך על הספירה הזו לעניין שיוכל להמשיך לספור בברכה בשאר הימים.⁸⁰

יז. שכח ולא ספר כל הלילה סופר ביום בלא ברכה, ובלילה הבא ממשיך לספור כרגיל.⁸¹ יש נוהגים שהחזן מיד אחר תפילת שחרית אומר היום כך וכך לעומר.⁸²

יח. מי ששכח ולא ספר יום אחד, או שספר ספירה שאינה נכונה, מונה שאר הימים בלא ברכה,⁸³ וראוי שיבקש מהחזן או מחברו שלידו שיוציא אותו ידי"ח בברכה,⁸⁴ ולאחר שישמע את הברכה יספור בעצמו.⁸⁵

יט. אם התעורר אצלו ספק האם ספר אתמול, או האם ספר אתמול ספירה נכונה, יוכל לספור בשאר הימים בברכה.⁸⁶

כ. מי ששאל אותו חבירו לאחר השקיעה⁸⁷ כמה ימים היום לעומר, אם עדיין לא ספר באותו יום בברכה לא יענה לו "היום כך וכך לעומר", שאם יאמר לו כן יתכן שיצא בזה ידי חובת הספירה ושוב לא יוכל לברך לפני שיספור באותו לילה. לכן יאמר לו "אתמול היה כך וכך לעומר".⁸⁸

כא. אם לא אמר "היום כך וכך..." אלא רק "כך וכך..." לא יצא ידי חובה, כי עיקר מצוות הספירה היא שיאמר "היום..." ולכן יוכל לספור בברכה.⁸⁹ אולם אם אמר "היום כך וכך...", אף שלא אמר בדבריו "לעומר" יתכן שיצא ידי"ח כי אמירת "לעומר" אינה מעכבת" ולכן לא יוכל לספור בברכה באותו לילה.⁹⁰

כב. אם התכוון במפורש שלא לצאת ידי חובה בתשובתו לחבירו, לא יצא ידי חובה ויוכל לספור בברכה.⁹¹

כג. אם כבר הגיע בספירה לחשבון המורכב מימים ושבועות, ואמר לחברו רק את מנין הימים בלא מנין השבועות, יוכל לספור בברכה, שהיות שלא ספר כדרך הרגילה

79 ש"ע, רמ"א, ס' תפ"ט סע' ג', בה"ל ד"ה מבעוד יום. לשיטת הש"ע רוב הפוסקים זמן ספיקה"ע לכתחילה, הוא מצה"כ ואילך. אולם יש מקומות שנוהגים להתפלל מעריב אחר פלג וקודם בין השמשות, וחששו שאחר התפילה ילך כל אחד לביתו ולא יזכרו כולם לספור, ועלולה להתבטל עיקר מצות הספירה, ולכן נהגו לספור מיד אחר התפילה בהסתמך על הסוברים שספיקה"ע בזה"ז היא מדרבנן. ועוד, שזמן זה נחשב לתחילת הלילה לענין תפילה וק"ש שהוא דאורייתא, וע"כ גם לענין ספיקה"ע יש להחשיבו כלילה. ע"י משנ"ב ס"ק י"ב ולכאורה לדבריו ש"ע סותר עצמו בשני פסקים שונים. וביחוד שבס"י ר"ל סע' א' פסק שמי שקורא ק"ש עם ציבור המתפללים מבעוד יום חוזר וקורא בזמנה (ע"ש משנ"ב ס"ק ט', וחי' האחרון של ס"ק י"ב, ושם בבה"ל ד"ה ואם הציבור) וראה דברי כל בה"ל דלעיל שמשמעות הש"ע היא לאלו שכבר נהגו כך בכל השנה מאי תקנתם. ודעת מרן הגריש"א זצ"ל (קובץ תשובות ח"ג ס' פ"ד), שאפילו בשעת הדחק אין לספור אחר פלג המנחה.

80 כף החיים ס"ק ט, לט, מה, מ"ז, דלא כפ"ח.

81 ש"ע סע' ז' משנ"ב ס"ק ל"ג, ל"ד, שעה"צ אות, מ"ג, מ"ה, נחלקו הפוסקים האם קצירת העומר שהייתה ביום כשרה ומותר להקריב ממנה למזבח, וכן האם ספירת העומר כל יום הוא מצוה בפני עצמה, או שהמצוה לספור מ"ט יום ואם החסיר יום החיסרון הוא במצווה עצמה. והתורה תלתה מצות הספירה במצות הקצירה, "מהחל חרמש בקמה תחל לספור שבעה שבועות"

82 כף החיים ס"ק פ'. (והציבור עונים אחריו, ומי ששכח נזכר וספר)

83 ש"ע סע' ח'. משנ"ב ס"ק ל"ה, וס"ק ל"ז, שאנו חוששים למ"ד שכל השבע שבועות הם ספירה אחת ובענין תמימות, ומצד שני יש מ"ד שכל יום הוא מצוה בפני עצמו.

84 משנ"ב ס"ק ל"ח.

85 נחלקו הפוסקים במי שכוין לצאת ידי חובה בשמיעת הספירה מחבירו, האם יצא ידי"ח. ובדיעבד אם לא ספר בעצמו אלא כיוון לצאת בספירת חבירו יחזור ויספור בלא ברכה. ראה הדעות בבה"ל ד"ה ומוצא על כל אחד.

86 ש"ע שם. משנ"ב ס"ק ל"ח, היות זה ספק ספיקא, שמא אכן ספר כדון ואת"ל שלא ספר כדון, שמא הלכה כמ"ד שספירת כל יום עומדת בפני עצמה, ובס"ס לא אמרין ספק ברכות להקל. "וה"ה בכל דבר שדינו לחזור ולספור מספק בלא ברכה"

87 ש"ע שם, סע' ד', משנ"ב ס"ק י"ט.

88 ש"ע שם.

89 משנ"ב ס"ק י"ט, שעה"צ אות כ"ה.

90 משנ"ב ס"ק כ"א,

91 משנ"ב ס"ק כב

גם בפסח על הסביבה שופרים:
בביעור חפץ לא פזהפים!
שורפים את החפץ בתוך קרטון
ואפשר גם בנייר עיתון
לא שורפים ניילון או פלסטיק כי זה לא פתבלה
וכל העשן למעלה עולה.
אופרים בקול את הברכה
ונבנסים לחג בשפחה

פסח נשור ושמחה!

גילה בכך דעתו שאינו רוצה לצאת בזה יד"ח.⁹²

כד. אם השאלה והתשובה היו לאחר פלג המנחה ולפני השקיעה, יהיה העונה חייב בכל מקרה לספור בברכה בהגיע זמן הספירה.⁹³

כה. אין לברך על ספה"ע אלא אם יודע בוודאות מספר הימים שעומד בהם. אם יש לו ספק - יספור מספק את כל הספירות בהן הוא מסופק אך לא יברך על הספירה.⁹⁴

כו. התחיל לברך מבלי לדעת כמה סופרים היום, והחליט בדעתו שסופר כמו שישמע מחבירו וכן עשה, יצא בדיעבד.⁹⁵

כז. מי שבירך על העומר ובשעת הברכה חשב לומר מספר מסוים שאינו מספר היום בו הוא עומד, וכשסיים הברכה וספר אמר את המספר הנכון יצא.⁹⁶ אם אמר מספר שאינו נכון, ותוך כדי דיבור הבין שטעה וחזר ואמר את המספר הנכון אינו חוזר ומברך.⁹⁷

92 משנ"ב שם. שעה"צ אות כ"ח.

93 ש"ע סעי' ד' משנ"ב ס"ק י"ט.

94 משנ"ב ס"ק כ"ט, נחלקו האחרונים האם ספירה מספק נחשבת לספירה, ולכן מי שלא יודע מניין ימי העומר ביום שעומד בו ואין לו את מי לשאול מניין הימים, והחליט לספור על סמך ידיעתו בלבד, י"א שספירתו אינה ספירה כלל, וי"א שעלתה לו ספירה ויכול להמשיך לספור בברכה, (ראה גרי"א קובץ תשובות ח"ג סי' פ"ג, מנחת יצחק ח"ח סי' מ"ח)

95 ש"ע שם, סעי' ו', באה"ט אות י"ח, שעה"צ אות ל"ו. במשנ"ב כתב הטעם חשש שמא יהיה הפסק בין הברכה לספירה, ש"ע הרב סעי' י"ט כשמברך צריך לדעת על מה מברך. וראה הטעמים כה"ח ס"ק ע"ב, ס"ק ע"ד.

96 כגון שרצה לומר בשעה שמברך חמישה ימים, והיום כבר שבעה ימים, ובשעה שאמר המספר אמר שבעה ימים וכו' מסביר משנ"ב ס"ק ל"ב, היות ואף אם לא היה מברך כלל על הספירה היה יוצא יד"ח, וזאת אף לסוברים שבה"ז ספה"ע דאורייתא. (ובזה אין חולק כלל בין החולקים במס' ברכות י"ב א', בנקיט בדיה כסא דשיכרא ובירך אדעתא דחמרא וסיים בדשיכרא ע"ש) ראה בה"ל ד"ה או איפכא מה שמסביר בדעת הט"ז ושעה"צ אות מ"א שהרבה אחרונים חולקים.

97 משנ"ב סוף ס"ק ל"ב.

פעילות יצירה ביעור חפץ

צבעו את דף
הצמידו אותו לקרטון ריק של אריזת קורנפלקס

בבוקר שריפת חפץ (השנה ביום ששי) הכניסו לאריזה את שאריות
החפץ בבית, (ופלבד החפץ הנשאר לשבת) - בלי ניילונים ושקיות.
רצוי להוסיף גם את חתיכות החפץ שנאספו בבדיקת החפץ.

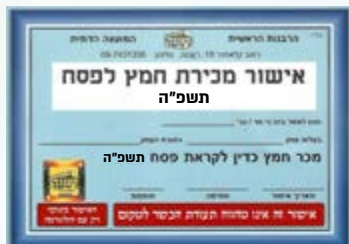
סגרו היטב את האריזה

השליכו לאש (בזהירות ועם עזרת פבוגר) את האריזה.
את ברכת ביעור חפץ נאמר השנה ביום שבת בבוקר, ונשליך את
פעט החפץ הנשאר.

אפשר כמובן להסיר את הציור ולשפור אותו,
אחרי שהפשיפה הושלפה בהצלחה!

רכישת מוצרי מזון לאחר הפסח

לאחר הפסח יש לקנות מוצרי מזון רק בבתי העסק המציגים אישור מכירת חמץ

לתשומת לב!

אישור מכירת חמץ אינו מהווה תעודת כשרות. ותקף רק בצמוד לתעודת כשרות לשנת תשפ"ה.

מוצאי שביעי של פסח כ"א ניסן תשפ"ה (19.4.25)

עסקים שיהיו סגורים בפסח יציגו בנוסף לאישור מכירת חמץ, גם אישור שהעסק פועל באישור הרבנות, בערב זה.

אישור לפתיחת העסק במוצאי שבת אסרו חג

ניתן לקנות מוצרי חמץ משעה 20:30

התודה והברכה

לרב שלמה אישון שליט"א
ליצחק נסיר

למרים איצקוביץ, שולי מזרחי ודנה הוד
על עבודתם ועזרתם המסורה בהכנת חוברת זו.

אריה פרידמן
יו"ר המועצה הדתית